

Könyvkritika

JAKUCS László (1992): *Általános természeti földrajz I. A földrajzi burok kozmogén és endogén dinamikája*. JATE Press, Szeged, 359 p.

A földrajz szakos egyetemi hallgatók három évtizedes kívánsága, hogy korszerű természeti földrajzi tankönyvből tanulhassanak. JAKUCS László ennek a kívánságnak is eleget tett, amikor könyvét közreadta.

A könyv három fő fejezetre oszlik. Az első fejezet a földrajztudomány tárgyával és egyéb tudományágakkal való kapcsolatával foglalkozik.

A második fejezet a Föld természeti sajátosságainak általános jellemzőit adja meg. A Föld helyét a Naprendszerben, a Föld alakját, méreteit, felszínének tagolódását, a partvonal-tagoltságot, a nehézségi erő fogalmát és helyi értékkülönbségeinek okát, a földmágnesség fogalmát, a Föld belső hőjének jellemzőit, a Föld anyagi és szerkezeti felépítését.

A harmadik fejezet a leghosszabb. Ez „A belső erők általános természeti földrajza (endogén kéregdinamikája)” címet viseli. A földfelszín szintváltozásait, a magmatizmus és a vulkanizmus földrajzi jelenségeit, a földrengéseket, a hegységképződés fogalmát és értelmezését, a kontinensek és az óceánfenék vízszintes mozgásjelenségeit taglalja.

A könyv részletes személynév-, név- és tárgymutatóval zárul. A munkán erősen érződik, hogy geológus alapműveltséggel rendelkező szerző írta. Sok olyan rész

van, amely részben már a geológia tárgykörét érinti. A könyv megjelenését nagy örömmel lehet üdvözölni. A földrajz szakos hallgatók BULLA Béla 1954-ben megjelent *Általános természeti földrajz c.* tankönyve után, végre magyar szerzőtől, magyar nyelven megjelent modern tankönyvet vehetnek a kezükbe. Ugyanez a földrajzos és földtanos szakemberekre is vonatkozik. Geológus szemmel nézve a könyvnek néhány — a geológiától eltérő — fogalmazása kissé idegen (kozmogén, asztrolóm). A földrajztudományban azonban nyilván ezek szokásos megnevezések.

A nagyon sok és jól válogatott ábranyagban vannak olyanok, amelyeken a kontinensek vonalazás helyett fekete foltokkal vannak jelölve, ezek elmosódnak (pl. 36., 42—44., 51., 57. és 64. ábra). Az ábraaláírások nagyon apró betűvel szedettek és ez olvasásukat fárasztóvá teszi.

A könyvet geológus szakemberek számára is ajánlani lehet, mert egyelőre sajnos a hasonló témakörű magyar geológiai szakirodalom is hiányzik.

Reméljük, hogy a könyv további része, vagyis a folytatása is hamarosan megjelenik.

MOLNÁR Béla